

Dnes jím jako Ind



PRACOVNÍ LISTY PRO I. STUPEŇ ZŠ



VIII. ročník

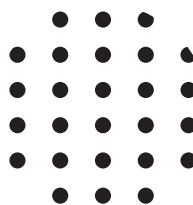


ÚVOD

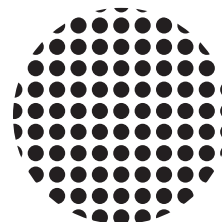
Indie je obrovská země, žije tam 1,3 miliardy lidí – to je 1300 x více než v naší republice. Jsou na sebe mnohem více namačkaní. Dole si prohlédni obrázky a porovnej, kolik místa mají obyvatelé naší země a kolik Indové. Také si všimni, jak je naše země proti Indii malá. V Indii najdeš vše: pouště, džungle, vysokánské pohoří Himaláje s nejvyšší horou s krkolomným názvem Kančendženga, rýžová políčka, mnoho historických památek (hlavně starobylých chrámů), krásnou přírodu, Indický oceán. Lidé v Indii se vůbec nehoní, mimo velká města pro ně čas téměř neexistuje. Na vesnicích se stále žije tak, jako před staletími, ale ve velkých městech se žije podobně jako u nás. Najdeš zde hodně bohaté, ale i velmi chudé lidi. Není snadné se domluvit. V každé části Indie se totiž mluví jinak a dohromady používají skoro tisíc jazyků a nářečí.



LIDÉ V ČESKÉ
REPUBLICĚ



LIDÉ V INDII



Dětský hrdina

Vychoval mě panter, mým nejoblíbenějším kamarádem je medvěd, úhlavním nepřítelem je tygr a žiji v indické džungli.

1

Jak se jmenují?

odpověď:



JMÉNO:

TŘÍDA:

www.dnesjimjako.cz

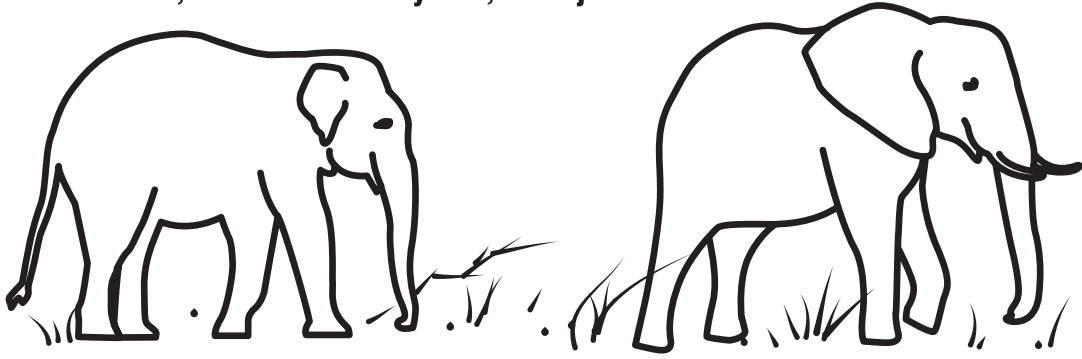


Příroda

Na zemi žijí celkem tři druhy slonů, nejznámější je slon africký a slon indický. Nejlépe je od sebe rozeznáš podle velikosti uší.

2

Vybarvi slona, o kterém si myslíš, že žije v Indii.



Indické počítání

Podívejte se na znaky dole – zdá se vám, že jste je už někde viděli?

Určitě ano, jsou to totiž indické číslice psané v jazyce *hindi*. Některé se hodně podobají těm našim.

3



šúnja ek do tín čár páč čhah sát áth nó

^ vyslovuj ^

Jestlipak dokážete s pomocí této tabulky vypočítat tři příklady?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

४७ + ३ =

८० - १ =

२ x ५ =

Můžeš zkusit napsat datum svého narození:



Zajímavost

Indové si na kávu moc nepotrpí, mnohem raději si dají šálek čaje. Chcete-li si v Indii objednat čaj, určitě se vám to povede, protože čaj se v Indii řekne „čáj“. Vyrábí se z listů keře čajovníku. Indie je druhým největším výrobcem čaje na světě.

4

Zakroužkuj čajový lístek.



1.



2.



3.



4.



Sport

Téměř každý národ má svůj oblíbený sport.

5

Víš, které sporty mají nejraději Indové?

Basketball

Golf

Kriket

Fotbal

Lakros

Pozemní hokej

Obrázky ti napoví.



Osobnost

Významnou osobností působící v Indii byla **Matka Tereza**. Malá, drobná žena – křesťanka, která se starala o nejchudší lidi žijící na ulici. Založila mnoho domovů pro umírající, sirotky a opuštěné děti, vybudovala nemocnice a školy. Ke konci života hodně cestovala po světě a setkávala se s významnými lidmi. Získala významné ocenění – Nobelovu cenu (za mír).



MEDAILLE
NOBELOVY CENY
Nobelova cena je
nejvýznamnější světové
ocenění udělované
za úspěchy v různých
vědeckých oborech
a za šíření míru
mezi národy.

Vybarvi Matce Tereze její **sári***

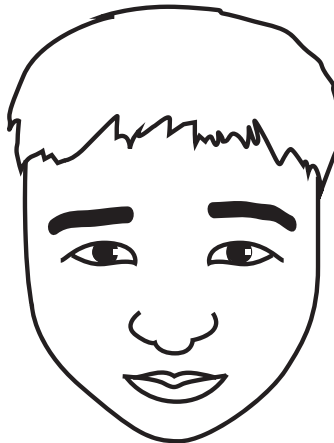
* sári je oblečení, které se nosí v Indii



Kultura

Holi je ztřeštěný svátek, při kterém po sobě lidé házejí barevný prášek. Je to svátek radosti a veselí, oslavuje příchod jara a konec zimy, vítězství dobra nad zlem.

Nabarvi chlapečkovi tvář, podobně jako si ho barví při tomto svátku v Indii.



Kultura

Máte rádi barvy? Nejspíš ano. Indové taky, ti pestré barvy milují. Určitě víte, že u nás se jako barva smutku používá černá, v Indii je to však jinak.

8

Zkus uhodnout, která barva se na znamení smutku (například na pohřeb), používá v Indii.

hnědá

oranžová

fialová

bílá

červená

šedá

Sport

9

Kabaddi je oblíbená hra v Indii. Dvě mužstva se střídají. Jedno z nich vybere „lupiče“, jehož úkolem je vběhnout na soupeřovu polovinu hřiště, zachytit tam co nejvíce jeho hráčů a vrátit se na vlastní polovinu. Zachycení hráči vypadávají ze hry a musejí hřiště opustit. **Kabaddi** znamená v hindštině **zadržetí dechu** – „lupič“ se během svého výpadu na soupeřovu polovinu hřiště nesmí nadechnout a musí neustále křičet *kabaddi* (pro kontrolu, že nepodvádí).



Zjednodušená verze této hry se hraje i u nás, víš jak se jmenuje?

ZAHRAJTE SI

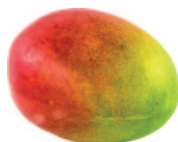
.....
odpověď:

Příroda

Indie je ovocný ráj a roste tam mnoho druhů ovocných stromů.

10

Zaškrtni ovoce, které v Indii běžně neroste. Napiš názvy ovoce, které poznáš.



Pro zasmání

Slova, která používáme my, můžou mít v jiném jazyce úplně jiný význam. Například slovo voda. Křičí-li na vás děti z oblasti *Ásámu*, že jste voda, tak to neberte jako pochvalu.

11

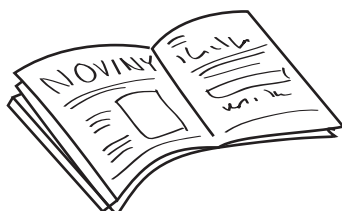
Slovo voda znamená v tomto nářečí *hlupák*.

Kultura

Toaletní papír se v Indii skoro nepoužívá.

Uhodneš, co používají Indové místo toaletního papíru?

12





Vzdělání

13

Měli jste problém se naučit číst a psát? A teď si představte, že se děti v Indii na základce učí číst a psát i ve **třech různých abecedách**. Každý vzdělaný Ind totiž potřebuje k životu v Indii více jazyků (hlavními jazyky jsou hindština a angličtina). Někteří Indové se hindštinu nikdy pořádně nenaučí.

Zkuste si slovo král (hindsky *rádžá*) podle vzoru opsat nebo namalovat v hindštině a místním jazyce assámštině.

slovo král v hindštině

राजा

slovo král v assámštině

ৰাজা

Poznámka: Nejlépe bude nápis vypadat, když ho namaluješ štětcem.



Kultura

Rámájana – Legenda o princí Rámovi

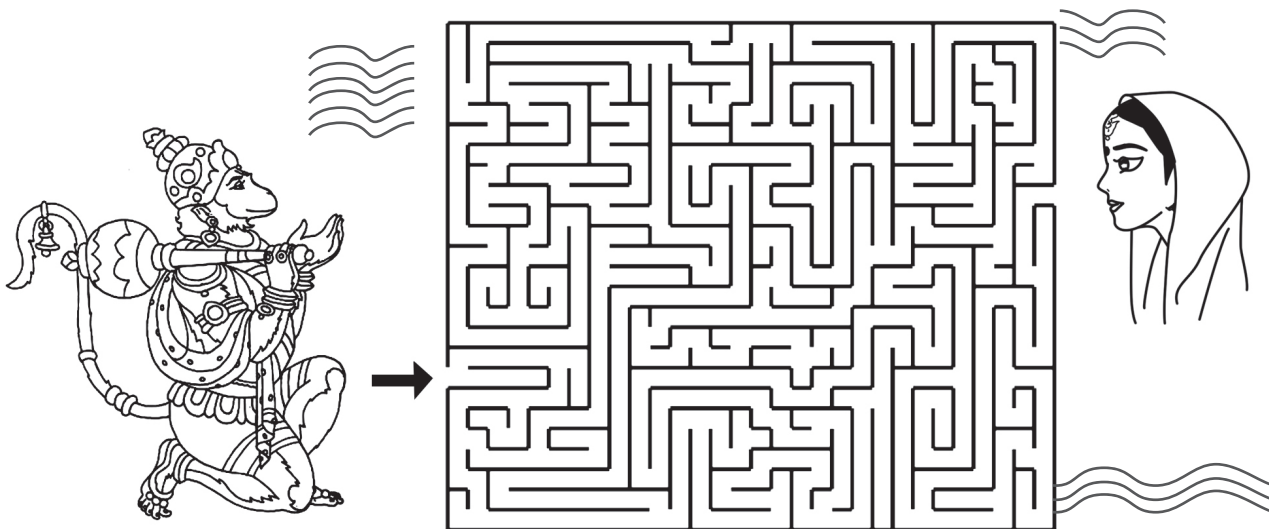


Nejoblíbenější indický příběh vypráví o princí Rámovi a jeho krásné ženě Sítě, kterou unese zlý démon na svou ostrovní říši (dnešní Srí Lanka). Ráma se vydá ji vysvobodit a pomáhá mu při tom opičí bůh **Hanuman**. Jeho armáda opic postaví most, který spojí Indii se Srí Lankou. V závěrečné bitvě Ráma nad démonem zvítězí a získá svou ženu i vládu zpět. *Pohádku si můžeš pustit i na youtube (horší kvalita).*



14

Pomoz Hanumanovi postavit most, dostat se přes moře a zachránit Sítu.



Sport

Jeden druh cvičení pocházející z Indie je velmi oblíbený i u nás. Možná jste se s ním setkali i vy sami nebo ho cvičí vaši rodiče. Stačí k němu pohodlné oblečení a podložka.

ZACVIČTE SI

15

Víš jak se nazývá?

Obrázky ti napoví.



odpověď:

1+1 Jak se žije v Indii

Kolik si myslíš, že si chudí lidé vydělají v Indii peněz? Lidé v Indii často pracují na čajových plantážích v obrovských zahradách. Ženy sbírají čajové listy (na obrázku). Za den jich musí nasbírat **25 kg**. Indické peníze se nazývají **rupie** a ženy si sběrem čaje za jeden den vydělají 100 rupií. **1 česká koruna** má hodnotu jako **3 rupie**.

16

Dokážeš spočítat, kolik korun a kolik rupií si indické ženy vydělají za měsíc, pracují-li asi 27 dní v měsíci?



Poznámka: V Indii se chodí do práce i v sobotu, nepracuje se jen v neděli.

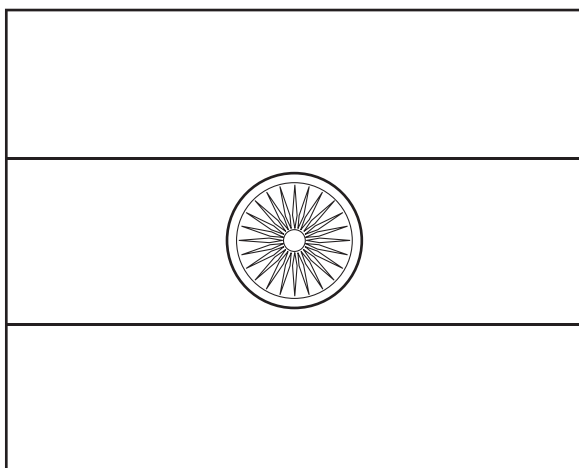
Zeměpis

Kolu ve středu indické vlajky se říká *Kolo zákona* a je jedním ze znaků indického boha Višnu. 24 vnitřních polí představují hodiny dne, nikdy nekončící chod života. Modrá barva kola je barvou moře a oblohy.

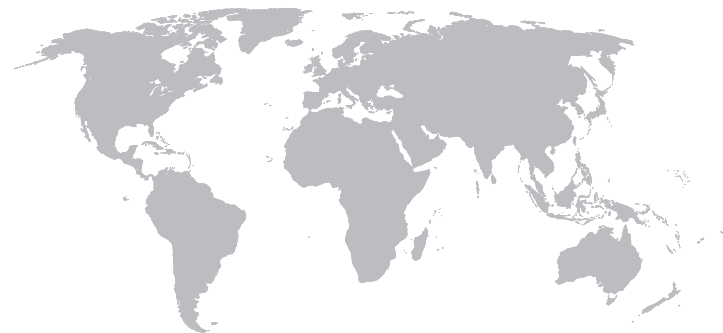
Vybarvi indickou vlajku a zkus na mapě označit křížkem Indii.

Nápověda: hledej na první straně pracovních listů.

17



Nahoře: oranžová, uprostřed bílá, dole zelená. Kolo tmavě modré.



Jak se nazývá světadíl, ve kterém Indie leží?



Zajímavost

Přečti si, jak zní některá **indická jména**. Které se ti líbí nejvíc a které ti přijde zvláštní?

18

MUŽSKÁ JMÉNA: Rahul, Abinas, Abidžit, Dilip, Sohadep, Asis, Aditjo, Radžip, Sandíp, Udit, Vikas, Ardžun, Sahil, Bikrom, Bišel, Radžeš

ŽENSKÁ JMÉNA: Malovika, Neha, Dípika, Asrita, Purí, Susmita, Ankita, Sušanti



Jak se žije chudým dětem v Indii

Indická holčička Purí vypráví...



Výchova

Rodiče na nás nemají moc čas, musí brzy ráno vstávat do práce. Oběd máme většinou ve škole, nebo nám maminka nachystá něco s sebou, ale večer jsme dost často bez jídla.

19

Zkus uhodnout, v kolik musí její rodiče vstávat, aby se stihli dopravit do práce včas?

ve 4 hodiny

v 5 hodin

v 6 hodin



Bydlení

Naše domovy jsou často **bez elektřiny**, používáme svíčky, petrolejové lampy a někdy i solární panely. Máme doma jenom **dvě žárovky**. Ti méně chudí velmi rádi večer sledují televizi, u které se i večeří.

20

Jednu věc naše domy narozdíl od těch vašich nemají. Prohlédni si obrázek indického „domečku“ a zkus uhodnout, co mu chybí.



Známe jen své nejbližší okolí, mnoho z nás nikdy nešlo ani autobusem a nedostalo se dál než hodinu jízdy od domova. Ani rodiče na tom nejsou o moc lépe. Většina dospělých nebyla nikdy v hlavním městě a jen hodně málo z nich se podívalo do jiného indického státu.

21

Pro vás je možná běžné, že jezdíte na dovolenou třeba k moři nebo lyžovat do hor – nám se o takové cestě může jen zdát.

Naše domy se dost často nachází mezi rýžovými poli a dostat se někam pěšky je obtížné. Auto nemá skoro nikdo.

Víš, jaký je náš nejběžnější dopravní prostředek?



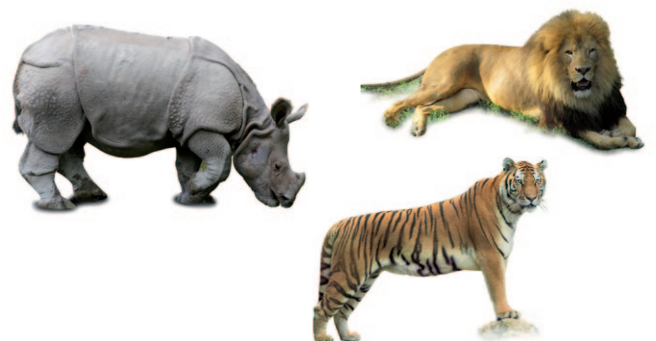
Příroda

U nás to není tak bezpečné jako u vás. Žije tu několik nebezpečných zvířat. Jednoho z těchto tří se bát nemusíme, protože v Indii nežije.

22

Víš, které to je? Pokud ano, tak ho přeškrtni.

Nápoda: Zvíře nemá ve svém jménu slovo indický.





Oblečení

Hodně dbáme na **krásné a čisté sváteční oblečení** (slavnosti, výprava na nákupy, cesta do práce, piknik...). Pěkné oblečení se nosí i do práce. Převléká se ale až na místě, protože jsou cesty často zablácené, plné špíny a odpadků. Doma ve vesnici spíše běháme v roztrhaných a špinavých šatech Venku odpadky házíme, kam nás napadne. Uklízí se totiž jen doma.

Vybarvi holčičkám oblečení.



23

ŠKOLA

Někteří z nás vůbec **nechodí do školy**, rodiče nás tam nepošlou, protože jim to nepřipadá důležité. Ani úkoly nám nekontrolují. Z dospělých neumí číst a psát každý čtvrtý.

Ve třídě je nás kolem sedmdesáti a většinou se všechno učíme nazpaměť. Snažíme se **krásně psát**, protože počítač nemá skoro nikdo a vše se píše ručně. Státní školy jsou zadarmo, ale výuka není moc dobrá. Nemáme školní pomůcky.

Stejně jako vy se učíme **angličtinu**, je druhým hlavním jazykem v celé Indii. Na konci desátého ročníku skládáme důležitou zkoušku. Pokud ji nesložíme, nemůžeme dále studovat a nedostaneme dobrou práci.

Děti bohatých rodičů studují na **soukromých školách**, na kterých je lepší výuka, ale platí se školné. Dost často také chodí na **doučování**, aby si tak zajistily úspěch u zkoušky.

Jaké oblečení nosí všichni žáci, když jsou ve škole?



rýžové pole

Jídlo



Nejběžnější jídlo v Indii je **rýže**. Rýži jí bohatí stejně jako chudí. Chudý člověk si k rýži dá jednoduchou zeleninovou, bramborovou nebo luštěninovou omáčku, která se jmenuje „*dál*“. Bohatý si může dovolit přidat smažené maso nebo ryby a používá kvalitnější rýži, která chutná mnohem víc. Po jídle si všichni dají ovoce.

24

Viš, na čem Indové vaří?

elektrický sporák

plynový sporák

ohniště

plynový vaříč



Znáš nějaké luštěniny?

.....
odpověď



Kosti moc neobíráme, maso se rozseká na drobné kousky a usmaží. To je ale určeno jen bohatším – chudší děti si moc vybírat nemůžou.

25

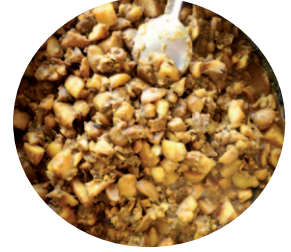
Co mají chudé děti k obědu nejčastěji?



chapati (placky s přílohou)



rýže a hráškový *dál*



brambory s kuřecím masem



Každé smažené jídlo obsahuje hodně *chilli* (čili), cibule, česneku a přibližně 10 druhů koření.

26

**Co myslíš, jakou chuť má indické jídlo?
Je hodně:**

slané

sladké

pálivé

kyselé



Voda

Kvalitní pitnou vodu, jakou pijete vy, u nás v Indii nemáme. Vesničané většinou pijí vodu **ze studny** (kdybyste takovou vodu vypili vy, bylo by vám asi hodně špatně). Někde mají **filtry na vodu**, dá se koupit i **přefiltrovaná (vyčištěná) voda** nebo **balená voda**. Ta je ale pro nás moc drahá (8 Kč za litrovou láhev).



< Filtr na vodu ve středisku *Jibon Jyoti*, který se podařilo vybudovat díky Kubovi, který tu s námi rok žil a staral se o nás.

Děkujeme. >





Mnoho dalších informací a materiálů najdeš na:
www.dnesjimjako.cz



Máš rád exotická jídla? **Vyzkoušej, jak se jí** v Indii, zapoj se do **soutěže**, podívej se na **facebookovou stránku „Dnes jim jako“** nebo mrkni na **www.adopcenablizko.cz**, kde se dozvíš mnoho dalších informací a také se můžeš zapojit do pomoci v rozvojových zemích. Jednou se do nějaké můžeš podívat i jako **dobrovolník**.

Pracovní listy pro vás připravila Salesiánská asociace Dona Boska, Kobylišké nám. 1000/1, 182 00 Praha 8 - Kobylice, www.sadba.org. Zdroje: *dobrovolníci: Jakub Honěk (Indie 2016/2017), manželé Marčíkovi (2016/2017), Martina Švehláková (Indie 2015), jiné: Reuters, Aktuálně.cz, wikipedie, stoplusjednicka.cz, archiv Sadby, r. 2017/18.*

Děkujeme všem dobrovolníkům, kteří pomáhali s přípravou kampaně.

